

«Кенесары - Наурызбай» жырларында көркемдігіміз
құралдардың қалғанын ерекшеліктері.

«Кенесары - Наурызбай» - Қазақ тарихы мен
әдебиетінде кеңінен тараған батырлар болып табылады.
Малдың әрбір жеткен жетістіктері мен батырлықтары
халық аузында мәңгілік өшпес тарих. Кенесары мен
Наурызбай ел үшін, жер үшін және өскелең ұрпақ -
біз үшін қолдарына келгеніне бәріні істеп, қиындықтар
дан сурінбей өткендіктері аңыз. Сол үшін де, қазіргі
жаз ұрпақ мына біз олардың сенімін оқуға, «Қазақ»
атын бүкіл әлемдік деңгейде көрсете білуіміз қажет.
Қазақ атын бүкіл әлемдік деңгейде көрсету тек
Кенесары мен Наурызбайда ғана емес, әр Қазақ еліміз
тұрғанымыз арқаны мен мақсаты деп есептейміз.

Кенесары мен Наурызбайға қатысты мақал-маңна-
лар өте көп, бірақ та өзін үшін ең тек балон табылатын
дары ол: «Отан отанда ыстық», «Отан үшін отқа тұс»!
Нем? десеніздер - Кенесары мен Наурызбай еліміз үшін,
жеріміз үшін өз өмірлерінде берген дайын болған.
Жерімізге жасау келіп, қалқоншыға қарай - қарай төменде
жауға өздері қарсы шочон, төмен бере білген. Өздері жайында
қанша сөйіс пен қарғыс, өсек естісе де еш нәрсені бермеген.
Тек халық қалып ойлап жүрген. Елімізде тұртып
ен тұртып орнатқан. Қазақ атын мақсатта білген
Қазақ қарамақандары. Мен оларды мақсатта тұртып!
Қазақ жеріне тек ішінде қорғаз жері жасау болып
тұртып елімізге - еш берілмеген. Жеріне жеті білген. Қанша
жеріне жасау тұртып елімізде өз айтыпандары жеткен.

Айта кетсек қартаз шабуалы - қазау жеріне ұзындық,
оны жаулап алмау болған. Ол үшін басқа елмен
бірігіп, қазау жерін жаулап алу мақсатын көздеді.
Десекте, өз елдеріне жеті алмаған. Себебі, қазау
олі елдерінде ешбір жауға тек тек тек берілген.

Келесі мен Наурызбай қазау халқына
басты қауапкерлері. Ел, жер үшін бар күштеріне
сыйған. Оған ұсына қазау халқы өзіндік тәрбиеленіп,
жетістіктері мен елі ел өз отан иелігінде дер ест-
пеймін. Себебі, қазау ата өмірі тарих, мәңгі тарих.
Мен қазау жерінде тұрамын және бұғдай
батыр ерлеріміз бар екеніне қуанамын. Келесі мен
Наурызбай - халқымыз үшін аса маңызды рөл алып
келеді. Қазау - өмірі тарих!

Ұлтжандылықтан жараланған ұлылық.

Бауыржан Момышұлы - қазақ халқынан молдаған ұлы тұлға. Оның тұлғалығы тек қазақ халқында ғана емес, талай Кеңес Үкіметінің құрамына кірген елдер мен ұлттар үшін биік, ұлы және мұрагерлік орын алатын сөзсіз. Елі мен жері үшін күрбандыққа дайын болған атамыз, жастайынан қазақша тәрбиемен өсті. Яғни, балалықтан он жасқа дейін сұлтандықтай бағана, оннан он беске дейін құрдай аяма, ал одан кейін баламен күрбандықтай аралас деген тәрбиемен өсті. Осы тәрбие жаса Бауыржанмен баламатан өмірі үшін ұлкен маңызға ие болды. Мен атамыздың аман тәрбиесін - ұлы молдағ, бастауда деп санаймын. Қазақ халқы батырлар менгерген орын десек, қателеспейміз. Сомау Қазақ халқының құрбандықтан бастап, Тәуелсіз Қазақстанға дейін қаншама батырларымыздың есімі тарихта алынған әріптерімен жазылды. Соның арасында «Бауыржан Момышұлы» есімі де айтылады.

Бауыржан атамыз көп адамның айында батырлықпен, кейбіреуі үшін керемет сөзге стратегияларымыз арасында еске келеді. Жүре мен осы айлармен талай-тай кеісемін. Атамыздың есімін естіген кезде, маған да осы айлар бірге есіме түседі. Бірақ ~~та~~ ма, мен үшін атамыз айдан өзінше маңында сөздерімен қалыптасқан. Оның сөздері патриотизмге талай кереметті сөздер. Біз білетін «Отан үшін отқа түс, күймейсің» сөзін кітаптарда жиі қолданамыз. Тек қана бір сөйлемге үлкен маңына кіргізу, үлкен шеберлігі ~~та~~ етеді.

(Бауыржан Момышұлы) Сөздің маңығы - адам баласы өз отаны үшін қозғалып отыр, адам болса отаны міндеті екендігі. Мен үшін атамыздан бір сөзі сұрағ тудық. Бұл атамыздан «Мен мен үш заттан қорқам. Біріншісі Бала-сағым бесігін тербетпейтін анадан. Екіншісі өз келесіне ертегі айтпайтын жасөспірім. Үшіншісі бір-бірімен басқа тілде сөйлесетін (қазақтан.») қазақтардан.» деген сөзі, ал менің көкейімде қайта сұрағ - неге халық қауымымыз қорыққан заттан, біздің кейбір халықамыз қорықпайды?

Бауыржан Момышұлы Батыр да қайсар, ұлтжандылықта білік тұлға. Оның есімі қазақ тарихында астам зорлықпен басқарып, астам орыс бәсек. Атамыздан есімін маңығымен айтқызып тұрарлықтай деңгейде. Менің ойымша Бауыржан Момышұлы жас ұрпаққа мағыз үшін бола-тын тұлға. Қазіргі кезде біздің маңығымыз білім алып, елімізге адам қозғалып отыр, аңғару. Әзі осы Бауыржан (1) Момышұлы қалайда деп, мену деп ойлаймын, тіпті сенімділік деп айта аламын.

Ұлтмандылықтан таралған ұялық Эссе

„Ұлтмандылықтан таралған ұялық” - бұл дәйек сөздің мағынасы түпсіз терең тұңшықта татыр. Әр адам оны әртүрлі қабылдайды. Менің ойымша ұлттың сүйген әр азамат өз ұлтының маңғайына Лузан дәйек Фауэрман Мольшұлы. Фауэрман Мольшұлы қызын қыстау кезеңнің өзінде өз тілінің дамуына үлес қосып, қазақ тілінде көптеген шығармалар жазған болатын. Әр шығармасының мағынасы тереңдетіп, көрініс сөзбен жазған еді. Мысал ретінде „Ұшқан ұя” повестің ауға болар, Ұшқан ұя повесті Ұлы Отан соғысы кезіндегі әкесі майда шөбіне аттанып, анасымен қалған баланың өмірі жайы. Повестте көптеген көрінісдері құрағдар, соның ішінде метафора, әңгімет, теңеу арқылы жасалған.

Ұлтмандылық - әр адамның өз ұлтының сүйі, қастерлеуі, кір тұтпаушылығы - әр тұтқаның өзінің ұлтының маңғайы, пайымы, сөйлері қасиеттері ұлтмандылыққа татады. Ұлт өкілдерінің өздерінің тіңдері бар. „Өзге тілдің бәрік біл, өз тіліңді құрметте” - деп Абай атамыз айтпақшы барлығы адам өз тілін құрметтеп, оны бәрінен биік санау керек. Қазақ ұлтының еңбек сіңізген қайраткерлері өте көп. Оған дәлел: Фауэрман Мольшұлы, Абай Құнанбаев және аралзаттың екінің ұстазы. Бабрай Алтансарин.

Фауэрман Мольшұлы - өмірінің бір бөлігін елге қорғауға арнаған ұлы тұтқа. Басын қатерге тігіп, майда шөбіне аттанып, сол арқылы командир атағын иеленіп, онымен қосылып жазушы болып повесть, роман, дәйек сөздер жазған.

Ұлттың патриот, жанын аяқарман, мауыңер сыйыты қосмет-
тер Бауырмен атамыздың сипаттады.

Адам ұлттың қолы арғылы ұлы болы алды. Бауырмен
Мамышқа ұлттың сүйі арғылы ұлымыз мен қайсар, өкіл
тұла болып басқа. ұлттың мағынасы мағына
көрінісі.

Қаратқандықпен ием, барша тұла өз ұлттың мағына
тұла. Ұлттың мағынасы тұла адам мағына патриот,
өзінің ұлттың мағынасы оны мағына мағына
көрінісі. Қазық ұлттың берері тұламыз қазық мағына
тәуелсіздік алуы ақсар отан мен мағына.

Басқа жаны қазық жаны бей. тұла көріні
ата - бабамыз ұлы мағына. Қазық елінің тәуелсіздігін
көрінісі рен ақсар бабамыз мағына. Біз
еркіндікте өмір сүріп, өз ақсарымаз тәуелсіз еліміз.
Сондықтан тәуелсіз өмір сүрген әр күніміз бағына.

3. Жауырман Мамышұлы соғыс оқиғалары, жазушы. Ол соғыс басталған жылдары соғысқа қатысып, ұлкен ерлік, батылдығы көрсетті. Ол өзі басқарып отырған әскерімен бірге талай жерлерді, қамаларды қорғап шықты. Мемің ойымша Жауырман Мамышұлы соғыста жетудей, тұқон жеріндегі жерлерді, қорғаудағы, жауларын отырған елге шығайын жерлерді бермеуге, ұлкен ұлес қосқан адамдардың бірі.

Жауырман Мамышұлы тек батыр және жазушы ғана емес, ол өз елінің патриоты, соғыс кезінде ол тек шана келген сарбаздарды соғыста қажет заттарға ғана үйретпес қоймай, әрі ол сарбаздарды, қаталдықпен болса да, елін, жерін сүйуге үйреткен.

Жауырман Мамышұлы, қазақ халқының шыққан, көрнекті тұлға. Ол саяхатта адамдардың арқасында сіз бейбітшілікте өмір түсіріп, соғыста ел үшін күрескен ата-бабаларымызды ұмытпай жүрміз.

2. «Кенесары - Наурызбай» шығыс тарихи шығарма және оның ерекшелігі бұл шығарманың өмірінде баланың зиялылығы. Кейсі шығарма жазған адам, Кене ханның қаласында жүрген және Кенесары ханға осы жақын адамдардың бірі. Яғни осы шығарма жазған адам, осы шығарманы өз көзімен көрген, сол кездегі шайқастарға да қатысқан

шырау әрі біткен адам. Шырау өз шырамында көп көркендерім құрғандарды бағалаған. Ол шырау ерекше шеберлікпен шыраған, әрі шырау біткен оқиғаны шыраумен шыраған.

Автомат шырамында, әр сөйлемді шеберлікпен құрастырып. Әр кейінкерді яғни тұлғаның ерекшелігін біткізген. Шырау салыстыруда біткен, әрі өз салыстырумен ашықпен шыра біткен.

1. Шешендік қабілетке не адамдағы, яғни өз сөйлемнен сөздерін ерекше түрде айта біледі. Кейде шешендік өнер бағалау елімде, керекті әрі танымақ қабілеттерді біткіз. Шешендік өнер, біт, шешендерге керек, өзіне айтылмайды.

Айтылғанда, сонанша да шешен бау керек. Көп жағдайларда, шешендер айтылмай мен құрбаншы түрлеріне бағаламады. Бұл ерекшелікпен айтылмай және оған қала көп деген көркендерім құрғандарды бағалау мүмкін.

Шешендік танымақ, адамдағы айтылмай танымақ ерекше танымақтардың біткіз!

3) Қазақ тілі: кеше, бүгін, ертең.

Қазақстан - тәуелсіз ел. Қазақстан өз тәуелсіздігін 1991 жылы 16 желтоқсан күні алған болатын.

Осы жылдан бастап Қазақстанның өз елі, өз тілі және өз қазақ жанына қолдау болған. Тәуелсіздік алғаннан кейін еліміз тіліміз енді дами бастаған еді. Арада, тәуелсіздік алған енді дами келе жатқан кезде халқымыз қолдау болған едік. Өз тіліміз болуы үшін қажетті қазақ жанына қолдау еңбектеніп, жеңіп алған еді. Бірақ қазіргі таңда еліміздегі қазақ тілі қорғалып дами қызыға келеді. Мемлекет еліміздегі қазақ халқының 100% дан 50% қазақ тілінде сөйлейді. Бірақ бұл да үлкен мәтіндік деп айтамыз.

Бүгін 2024 жыл, бірақ еліміздегі 2050 жылға дейін стратегиялар бар. Бұл стратегиялар ішінде қазақ тілін 100% дамыту мақсатында бар. Яғни болашақта тіліміз еркін әрі барлық Қазақстанда тұратын адамдар қазақ тілінде сөйлейді деген идеялар мен мақсаттар мақсатында. Осы бүгінгі таңда барлық Қазақстан тұрғындары қарастырып қарауға қажет. Болашақта еліміздегі қазақ тілі 100% тілде дамып деген айғайымыз.

Барлық Қазақстан тұрғындары - білім және мәдениет бұл 100% қолдау келеді.

Болашақта еліміз қазақ тілін 100%
дағымға алауда деген ойдамын. Қазақ тіліміз
ертеңгі күндегі өз қолымыз да. Білеміндегі
қазақтар әтешіп 157аспадан дағымға келе
метір. Бір кезде өз тіліміз, қазақ тілі
дағымға мау. Осы кезеңдерден бастап қол
зам өзгеріс енді жағдайымыз дау өз қазақ
тілі мауға дағымға бұздыр мауға елімізді қазақ
тілі өмір мауға дағымға бастап мау. Бір
қазақ тілін дағымға үлес қосқан Абай, Қ,
М. Дуғаров деген асқымға үміт ақымдарға ұшымға
дағымға. Олар бұздыр қазақ тіліміздегі бірінші
метістік мауға үлес қосқан дағымға.
2050 атарыма мауға қазақ тілін дағымға мауға
көп мауға дағымға. Бір мауға дағымға.
Қазақ тілін еліміз 100% қазақ тіліне көшуіне үлес
метістік деген ойдамын, көпші өмір күнде
қоратанда бұрын күнде қазақ тілін дағымға
дағымға. Мауға, бұл атарыма мауға қазақ мау
мауға көбейту, қазақ тілін 100% барлық асқымға
асқымға мауға дағымға.

Болашақта еліміз асқымға көпші күндегі қазақ
тілі қазір мауға дағымға ертеңгі күнде өмір
Болашақта өз дағымға дағымға тілімізді бірі
дағымға деген ойдамын.

Азаттық ақсатын арнауда.

Тәуелсіздік - әрбір мемлекеттің өмірінде маңызды рөл атқарады. Сөбі, тәуелсіздік - елдің экономикалық, әлеуметтік дамуының айқын көрінісі. Сол сияқты тәуелсіздік ұғамы қазақ тұрмысында ерекше маңызды орынды бірде-бір ебеді, тәуелсіздіктің оңайлықпен келмеуінде. Яғни, бұл мәртебе қол жеткізу процесінде қажатшы, көрнекі аз емес. Оған кеме сары халық, орыс ұрпағына шайқас, КСРО кезіндегі ұжымда отыру, шғыу тұрмысқандық саясаттары, Неліоксан оқитасы мен Мақабдені оқитасы айқын дәлел бола алады. Жақалана қиыншылық көрне қажатын болашақтың барлық болашағына сеніп, бойындағы нәгер-рухты сөндірмеді. Сонымен қатар барша халықтың нәгерінде сәуе қалдырған, шыңылық есте қалар - Неліоксан оқитасы. Неліоксан оқитасы - 1936 жылы 17 желтоқсан маңында ұақалма, Астана қаласындағы алаңда орын алды. Оның орын алуына Әмітке қолданғы, келуі мен басшы ретінде маңындағы мұрты болды. Неліоксан оқитасының қаңсушыларының көп бөлігі - Неліок турған студенттер мен жастар еді. Алайда, қазақ халқының болашағы үшін алаңдатақ халық, сол алаңда қана төйіп, шейіт болды. Көне патшалық, құдығы. Нәгерді әлемдер келтірер болса, 200-ге жуық студент оқу орнынан шықаралса, 99-а түрше нсабылар, нсабыларда. Сондағы барша қазақтың ұлт үшін нсабы беруге дайын болып, алаңа төйіп

Қалам Төгуі, жас ұрпаққа болашаққа айлауында деп білемін. Сондай-ақ, осы сәтте қалам, еміне қаратылмайтын аңыз терімен келген тәтті жемісін ұмытпай, оны келешек ұрпаққа дәріптеу баста міндетіміз бәсе парызшы болып табылады. Себебі, бүгінгі күннің жемістеріміз бен көк аспанда жемдігерлер көк туышымыз қаратылмайтын ерең еңбегі.

Қорытындылай келе, тәуелсіздік - барша қазаққа арман болған биік мәрмебе. Бұл мәрмебеге қол жеткізу жолында қазақ халқы көптеген қиыншылықтарды күттері атанды. Оған 1980 жылы орын алған Нейтоқсан оқиғасы дамып болды. Бұл оқиғаны қазақ жастары ұят болды деп үмік қам төгіп, барын салды.

Нәтиже бүгінгі күннің аңыз терімен келген, жемістерін тәтті жемісін көріп отырмыз. Ол үшін ама-бабаларымыз ерең еңбегіміз арқасы. Осы нұста, қаратылмайтын тарихты дәріптеп, Нейтоқсан оқиғасы секілді маңғарды оқиғалардың жас ұрпақ санасына құю, жас сәттен еске алу дүрәс деп санаймын. Себебі, бұл ұлт тарихымыз сақталуында маңғарды рол атырады. Бүгінгі аяқтай келе, "Бірінші қазақ, бірін дос, көрмесек істің бәрі дос" нұсқасы бізін тәуелсіздіктің ұзақ ұзақ болды сақталуы, жас ұрпаққа қолында болдырақтан, барышымызда тарихымызды дәріптеме, емімізді аман өрі түзгендіруе мақұратамын!